

Phẩm 18: VÔ SỞ ĐẮC (1)

Bấy giờ, Trưởng giả Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được; Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được; Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, vì sắc vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì thọ, tưởng, hành, thức vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì nhãn xứ vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì sắc xứ vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì nhãn giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì nhĩ giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì tỷ giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì thiệt giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì thân giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì ý giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì địa giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì thủy, hỏa, phong, không, thức giới vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì Thánh đế khổ vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì Thánh đế tập, diệt, đạo vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì vô minh vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì Bồ thí ba-la-mật-đa vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì bốn Tĩnh lự vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì tám Giải thoát vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì bốn Niệm trụ vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo

vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì pháp môn giải thoát Không vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì năm loại mắt vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì sáu phép thần thông vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì pháp không bên trong vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì chân như vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh không đối khác, các cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, hư không, đoạn, ly, diệt, tánh bình đẳng, ly sinh, pháp định, pháp trụ, không tánh, không tướng, không tạo tác, không hành động, an ổn, tịch tĩnh, bản vô, thật tế, cứu cánh Niết-bàn vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, vì Thanh văn thừa vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên; vì Độc giác thừa vô biên, nên biết Đại Bồ-tát cũng vô biên.

Bạch Thế Tôn, chính sắc, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia sắc, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính thọ, tướng, hành, thức, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia thọ, tướng, hành, thức, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính nhãn xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia nhãn xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính sắc xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia sắc xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính nhãn giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia nhãn giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính nhĩ giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia nhĩ giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính tỷ giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia tỷ giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu,

chẳng thể nắm bắt được; lìa hương giới, tử thức giới và tử xúc cùng các thọ do tử xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính thiết giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa thiết giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính thân giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa thân giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính ý giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa ý giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính địa giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa địa giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính thủy, hỏa, phong, không, thức giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa thủy, hỏa, phong, không, thức giới, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính Thánh đế khổ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa Thánh đế khổ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính Thánh đế tập, diệt, đạo, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa Thánh đế tập, diệt, đạo, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính vô minh, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa vô minh, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính Bố thí ba-la-mật-đa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa Bố thí ba-la-mật-đa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính bốn Tĩnh lự, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa bốn Tĩnh lự, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính tám Giải thoát, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa tám Giải thoát, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lìa tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính bốn Niệm trụ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt

được; là bốn Niệm trụ, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính pháp môn giải thoát Không, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là pháp môn giải thoát Không, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính năm loại mắt, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là năm loại mắt, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính sáu phép thần thông, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là sáu phép thần thông, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính mười lực của Phật, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là mười lực của Phật, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là bốn điều không sợ cho đến trí Nhất thiết tướng, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính trí Đạo tướng, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là trí Đạo tướng, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính pháp không quên mất, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là pháp không quên mất, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính tánh luôn luôn xả, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là tánh luôn luôn xả, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính tất cả pháp môn Đà-la-ni, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là tất cả pháp môn Đà-la-ni, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính tất cả pháp môn Tam-ma-địa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là tất cả pháp môn Tam-ma-địa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính pháp không bên trong, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là pháp không bên trong, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính không bên ngoài, không cả trong ngoài, không không, không lớn, không thắng nghĩa, không hữu vi, không vô vi, không rốt ráo, không không biên giới, không tản mạn, không không đối khác, không bản tánh, không tự tướng, không cộng tướng, không nơi tất cả pháp, không chẳng thể nắm bắt được, không không tánh, không tự tánh, không không tánh tự tánh, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là không bên ngoài cho đến không không tánh tự tánh, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính chân như, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là chân như, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh không đối khác; các cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, hư không, đoạn, ly, diệt, tánh bình đẳng, ly sinh, pháp định, pháp trụ, không tánh, không tướng, không tạo tác, không hành động, an ổn, tịch tĩnh, bản vô, thật tế, cứu cánh Niết-bàn, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; là pháp giới, pháp tánh cho đến

thật tế, cứu cánh Niết-bàn, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính Thanh văn thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia Thanh văn thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính Độc giác thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia Độc giác thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính Đại thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia Đại thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, chính chủ thể luân hồi của Thanh văn thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia chủ thể luân hồi của Thanh văn thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Chính chủ thể luân hồi của Độc giác Đại thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; lia chủ thể luân hồi của Độc giác Đại thừa, Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Bạch Thế Tôn, đối với tất cả pháp, con dùng tất cả phương tiện, tất cả nơi chốn, tất cả thời gian để cầu Đại Bồ-tát, nhưng hoàn toàn không có đối tượng để nhận thức và rốt ráo chẳng thể nắm bắt được, tại sao Thế Tôn bảo con dùng Bát-nhã ba-la-mật-đa để chỉ dạy, trao truyền cho các Đại Bồ-tát?

Bạch Thế Tôn, Đại Bồ-tát chỉ có giả danh, như nói ngã... rốt ráo chẳng sinh; các pháp cũng vậy, hoàn toàn không có tự tánh.

Bạch Thế Tôn, sắc... các pháp, rốt ráo chẳng sinh; nếu rốt ráo chẳng sinh thì chẳng mang tên là sắc...

Bạch Thế Tôn, con đâu có thể dùng Bát-nhã ba-la-mật-đa rốt ráo chẳng sinh để chỉ dạy trao truyền cho các Đại Bồ-tát rốt ráo chẳng sinh.

Bạch Thế Tôn, lia rốt ráo chẳng sinh, cũng không có Đại Bồ-tát có thể tu hành quả vị Giác ngộ cao tột.

Bạch Thế Tôn, nếu Đại Bồ-tát nghe nói như vậy mà tâm không kinh hoàng, hãi hùng, sợ sệt, đấm, chìm, lo âu, hối tiếc, nên biết Đại Bồ-tát ấy, có khả năng tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Lúc này, Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

-Vì duyên cớ gì mà nói Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được? Vì duyên cớ gì mà nói sắc... vô biên, nên Đại Bồ-tát cũng vô biên? Vì duyên cớ gì mà nói chính sắc... Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được? Là sắc... Đại Bồ-tát không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được? Vì duyên cớ gì mà nói đối với tất cả pháp, con dùng tất cả phương tiện, tất cả nơi chốn, tất cả thời gian để cầu Đại Bồ-tát nhưng hoàn toàn chẳng có đối tượng để nhận thức và rốt ráo chẳng thể nắm bắt được, tại sao khiến con dùng Bát-nhã ba-la-mật-đa để chỉ dạy trao truyền cho các Đại Bồ-tát? Vì duyên cớ gì mà nói, Đại Bồ-tát chỉ có giả danh? Vì duyên cớ gì mà nói ngã..., rốt ráo chẳng sinh? Vì duyên cớ gì mà nói các pháp cũng vậy, hoàn toàn không có tự tánh? Vì duyên cớ gì mà nói sắc... các pháp, rốt ráo chẳng sinh? Vì duyên cớ gì mà nói rốt ráo chẳng sinh, thì chẳng mang tên là sắc...? Vì duyên cớ gì mà nói con đâu có thể dùng Bát-nhã ba-la-mật-đa rốt ráo chẳng sinh để dạy bảo trao truyền cho các Đại Bồ-tát rốt ráo chẳng sinh? Vì duyên cớ gì mà nói lia sự rốt ráo chẳng sinh, cũng không có Đại Bồ-tát có khả năng tu hành quả vị Giác ngộ cao tột? Vì duyên cớ gì mà nói nếu Đại Bồ-tát nghe nói như vậy mà tâm không kinh hoàng, hãi hùng, sợ sệt, chìm, đấm, lo âu, hối tiếc, thì nên biết đó là Đại Bồ-tát có khả năng tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa?

Trưởng giả Thiện Hiện trả lời Xá-lợi Tử:

–Nếu như Tôn giả hỏi: “Vì duyên cố gì mà nói Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được; Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được; Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được”, thì thưa ngài Xá-lợi Tử, vì hữu tình là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì hữu tình là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì hữu tình là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì hữu tình không có tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì trong những cái không sở hữu, không, xa lìa, không tự tánh của hữu tình, Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, đều chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, không phải cái không sở hữu của hữu tình có sự sai khác; không phải cái không của hữu tình có sự sai khác; không phải cái xa lìa của hữu tình có sự sai khác; không phải cái không tự tánh của hữu tình có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời trước, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời sau, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời giữa, có sự sai khác.

Xá-lợi Tử, hoặc cái không sở hữu của hữu tình hoặc không của hữu tình, hoặc cái xa lìa của hữu tình, hoặc không tự tánh của hữu tình, hoặc Đại Bồ-tát đời trước, hoặc Đại Bồ-tát đời sau, hoặc Đại Bồ-tát đời giữa, tất cả pháp như vậy đều không hai, không hai phần, thưa ngài Xá-lợi Tử, do duyên cố này, nên tôi nói là Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, vì sắc là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thọ, tưởng, hành, thức là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sắc là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thọ, tưởng, hành, thức là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sắc là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thọ, tưởng, hành, thức là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sắc là không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thọ, tưởng, hành, thức là không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Xá-lợi Tử, vì trong những cái không sở hữu, không, xa lìa, không tự tánh của sắc, thọ, tưởng, hành, thức, các Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, đều chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, không phải cái không sở hữu của sắc, thọ, tưởng, hành, thức có sự sai khác; không phải cái không của sắc, thọ, tưởng, hành, thức có sự sai khác; không phải cái xa lìa của sắc, thọ, tưởng, hành, thức có sự sai khác; không phải cái không tự tánh của sắc, thọ, tưởng, hành, thức, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời trước, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời sau, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời giữa, có sự sai khác.

Xá-lợi Tử, hoặc cái không sở hữu của sắc, thọ, tưởng, hành, thức; hoặc không của sắc, thọ, tưởng, hành, thức; hoặc cái xa lìa của sắc, thọ, tưởng, hành, thức; hoặc không tự tánh của sắc, thọ, tưởng, hành, thức; hoặc Đại Bồ-tát đời trước, hoặc Đại Bồ-tát đời sau, hoặc Đại Bồ-tát đời giữa, tất cả pháp như vậy đều không hai, không hai phần.

Xá-lợi Tử, do duyên cố này, nên tôi nói là Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, vì nhân xứ là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì nhân xứ là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì nhân xứ là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì nhân xứ không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Xá-lợi Tử, vì trong những cái không sở hữu, không, xa lìa, không tự tánh của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, đều chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, không phải cái không sở hữu của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ có sự sai khác; không phải cái không của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ có sự sai khác; không phải cái xa lìa của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ có sự sai khác; không phải cái không tự tánh của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời trước, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời sau, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời giữa, có sự sai khác.

Xá-lợi Tử, hoặc cái không sở hữu của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; hoặc không của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; hoặc cái xa lìa của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; hoặc không tự tánh của nhân, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; hoặc Đại Bồ-tát đời trước, hoặc Đại Bồ-tát đời sau, hoặc Đại Bồ-tát đời giữa, tất cả pháp như vậy đều không hai, không hai phần.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này, nên tôi nói là Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, vì sắc xứ là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sắc xứ là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sắc xứ là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sắc xứ là không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Xá-lợi Tử, vì trong những cái không sở hữu, không, xa lìa, không tự tánh của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, đều chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, không phải cái không sở hữu của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ có sự sai khác; không phải cái không của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ có sự sai khác; không phải cái xa lìa của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ có sự sai khác; không phải cái không tự tánh của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời trước, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời sau, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời giữa, có sự sai khác.

Xá-lợi Tử, hoặc cái không sở hữu của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; hoặc không của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; hoặc cái xa lìa của sắc, thanh, hương, vị,

xúc, pháp xứ; hoặc không tự tánh của sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; hoặc Đại Bồ-tát đời trước, hoặc Đại Bồ-tát đời sau, hoặc Đại Bồ-tát đời giữa, tất cả pháp như vậy đều không hai, không hai phần.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này, nên tôi nói là Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, vì nhân giới là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì sắc giới, nhân thức giới và nhân xúc cùng các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra là không sở hữu, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì nhân giới là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì sắc giới, nhân thức giới và nhân xúc cùng các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra là không, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì nhân giới là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì sắc giới, nhân thức giới và nhân xúc cùng các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra là xa lìa, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì nhân giới là không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được; vì sắc giới, nhân thức giới và nhân xúc cùng các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra là không tự tánh, nên Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Xá-lợi Tử, vì trong những cái không sở hữu, không, xa lìa, không tự tánh của nhân giới, sắc giới, nhân thức giới và nhân xúc cùng các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra, Đại Bồ-tát đời trước, sau, giữa, đều chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, không phải cái không sở hữu của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra có sự sai khác; không phải cái không của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra có sự sai khác; không phải cái xa lìa của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra có sự sai khác; không phải cái không tự tánh của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời trước, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời sau, có sự sai khác; không phải Đại Bồ-tát đời giữa, có sự sai khác.

Xá-lợi Tử, hoặc cái không sở hữu của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra; hoặc không của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra; hoặc cái xa lìa của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra; hoặc không tự tánh của nhân giới cho đến các thọ do nhân xúc làm duyên sinh ra; hoặc Đại Bồ-tát đời trước, hoặc Đại Bồ-tát đời sau, hoặc Đại Bồ-tát đời giữa, tất cả pháp như vậy đều không hai, không hai phần.

Xá-lợi Tử, do duyên cơ này, nên tôi nói là Đại Bồ-tát đời trước, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời sau, chẳng thể nắm bắt được, Đại Bồ-tát đời giữa, chẳng thể nắm bắt được.

